

rock. — 2) Öknamn på militärer med röda uniformer, t. ex. engelska och danska.

RÖDSELHEMMAN, n. 5. Se *Röjsselhemman*.

RÖDSKIMMEL, m. 2. pl. — *skimlar*. Rödskimlig häst.

RÖDSKIMLIG, a. 2. Säges om röda hästar med inblandade hvita och grå hår.

RÖDSKÄGG, n. 5. (fam.) Person med rödt skägg.

RÖDSOT, m. sing. Ett slags sjukdom, som har sitt säte i de tjockare tarmarna, och är förknäad med täta och smärtsamma ref, pinsamma krystningar, brännande, ruttna uppstigningar, samt slemmiga, obetydliga, oftast blodblandade afföringar.

RÖDSPRÄNGD, a. 2. Isprängd med röda fläckar, liknande flammor eller qvaster.

RÖDSPUTA, f. 1. En art Flundra, $1\frac{1}{2}$ fot lång, rutförmig, gråbrun, rödfläckig. *Pleuronectes Platessa*. Kallas äfv. Skrubba, Skolla.

RÖDSTEN, m. 2. Ett slags rödaktig kalk.

RÖDSTJERT, m. 2. Sångfågel, 5—6 tum lång, med roströd stjert. *Sylvia phoenicurus*.

RÖDSTJERTSÄNGARE, m. 5. Se *Rödstjert*.

RÖDTUPPA, f. 1. Se *Rödkläfver*.

RÖDVIAR, m. sing. Se *Rödпил*.

RÖDVIFVA, f. 1. En art Vifva med blå eller violetta blommor. *Primula farinosa*.

RÖDVINGE, m. 2. pl. — *vingar*, eller

RÖDVINGETRAST, m. 2. Se *Talltrast*.

RÖDVÄPLING, m. 2. Se *Rödkläfver*.

RÖF, f. 2. pl. *röfvar*. (isl. *Rauf*, egentl.: håll) Lågt uttryck för Säte, Stuss.

RÖFVA, v. a. 1. (af gamla verbet *Riufa*, rifva, bryta) Med våldsamt hand fräntaga en något. *R. något ifrån en person. R. en resande. Posten har blifvit r-d. R. bort, se Bortröfva.* — *R-d*, part. pass. *R-t gods.* — *Röfvande*, n. 4.

RÖFVARAKTIG, a. 2. Lik en röfvares. *R-t beteende.* — *Röfvaraktigt*, adv.

RÖFVARANFÖRARE, m. 5. Anförare för ett röfvarband.

RÖFVARBAND, n. 5. Flere röfvare, som lefva tillsammans under en anförare.

RÖFVARE, m. 5. 1) Den, som röfvar någon. — 2) En, som lever af röfveri.

RÖFVAREHISTORIA, f. 3. pl. — *rier*. Berättelse om händelser, hvori röfvare spela hufvudrollen.

RÖFVAREHAND, f. 5. pl. — *händer*. *Falla i r. ell. r-er*, råka ut för röfvare; (fig.) blifva plundrad, prejad.

RÖFVARFARTYG, n. 5. Fartyg, som föres af röfvare, för att plundra andra fartyg.

RÖFVARFOLK, n. 5. Folk, som lever af röfveri och plundring.

RÖFVARKULA, f. 1. 1) Jordkula, der röfvare hafva sitt tillhåll. — 2) Se *Röfvarnäste*.

RÖFVARKÖP, n. 5. (fam.) Öfverdrifvet godt pris för något, det man köpt, såsom vanligen plägar vara fallet med röfvadt gods. *Sälja, så för ett r.* — *Syn.* Röfvarpris, Spottpenning, Spottstyfver, Röfvarpenning.

RÖFVARNÄSTE, n. 4. 1) Tillhåll för röfvare. — 2) (fig.) Ställe, der folk skinnas, prejas.

RÖFVARPACK, n. 5. (fam.) Dåliga människor, som lefva af att skinna, preja och blodsuga andra.

RÖFVARPENNING, m. sing. Se *Röfvarköp*.

RÖFVARPRIS, n. sing. Se *Röfvarköp*.

II.

RÖFVARROMAN, --- ån, m. 3. Roman, hvars hjelte är en röfvaranförelare.

RÖFVARSKLEPP, n. 5. Se *Röfvarfartyg*.

RÖFVARSLOTT, n. 5. Slott, hvars ägare lefde af röfverier, såsom t. ex. i Tyskland under medeltiden.

RÖFVARÄTTIKA, f. sing. Ett slags ättika, beredd af vinättika, rosmarin, salvia, lavendel och kryddneglika.

RÖFVERI, n. 5. Borttagande af andras egen-dom med användande af våld.

RÖJA, v. a. 2. (ursprungl.: anklaga, angifva) 1) Uppenbara ens hemliga anläggning, plan, afsigt, förehafvanden, ett brott, o. s. v. Har till subjekt och objekt både person och sak. *Hon röjde honom. Detta röjde hans bedrägeri. En tillfällighet röjde honom.* — *Syn.* Förråda, Uppdaga, Uppenbara, Upptäcka, Blotta, Lägga i öppen dag, Yppa. — 2) Tillkännagifva, vara tecken till. *Det röjer brist på vett allt bära sig så åt.* — *Syn.* Förråda, Utvisa, Tillkännagifva. — *R. sig*, v. r. Uppenbaras, yppas. — *Röjande*, n. 4.

RÖJMATISK, a. 2. Som tillhör eller har afseende på röjmatism. — Äfv. *Rheumatisk*.

RÖJMATISM, --- i ssm, m. 5. (från grek.) Inflammation i de sero-fibrösa hinnorna med ytterst häftig värk. — Äfv. *Rheumatism*.

RÖJNING, f. 2. Se *Röjande*.

RÖJSELHEMMAN, n. 5. Se *Stubbehemman*.

RÖJSELRÄTT, m. sing. Se *Stubberätt*.

RÖJSTOCK, m. 2. Graderad måttstock, hvar-med afståndet ifrån sprundet till ett kärls bott-nar mätes.

RÖK, m. 2. I. (isl. *Reijkur*) 1) Af fint sönderdelt kol bestående, ännu oförbrända partiklar, som i form af ett moln, jemte åtskilliga gasarter, uppstiga från brinnande eller blott upphettade kroppar. *R. uppstiger ur skorstenen. Gå upp i r.*, förstöras genom eld; (fig.) blifva till intet. (Ordspr.) *Ingen r. utan eld, intet rykte utan någon grund.* — 2) Dunst, ånga, gas, som uppstiger likt en rök. *När solen efter regn baddar på, uppstiger r. ifrån marken.* (Fig. fam.) *Få r. om något, se Få nys om* (under *Nys*). *På r-en*, rusig. — Bildar sammansättningen: Solrök. — 3) Hushåll, matlag. *Betala för hvar r. By af 50 r-ar. Skall efter r-arna.*

RÖK, m. 2. II. (isl. *Hraukr*) Stor sädesskyl, bestående af tjugu kärvar.

RÖKA, v. n. 2. 1) Se *Ryka* (för denna bem. den rätta formen). — 2) Bränna rökelse. *R. i ett rum, i en kyrka. R. med tjära.* Aktivt säges: *R. ett rum, röka deruti. R. upp*, bekosta på rökelse. — V. a. 1) Omgifva med en atmosfär af rök, för att bevara emot förskämning, smitta, göra smittad person eller sak oskadlig, o. s. v. *R. kött, sill. R. en person, som kommer ifrån smittad ort. R. bref, varor emot smitta. R. bort, út*, med rök fördrifva, utdrifva. *R. ihjel, döda genom rökning. R. ned*, svärta med rök. — 2) (äfv. neutralt) Genom ett rör insupa i munnen röken af ett ämne och åter utblåsa den. Säges isynn. om tobak. *R. tobak. R. en pipa tobak. Han röker ofta med den pipan. R. cigarr. R. och blossa ell. bolma. R. upp*, bekosta på tobaksrökning. *R. út*, röka en pipa, en cigarr, tills den blir slut. — *Rökande*, n. 4.

Anm. I vissa landsorter brukas ordet i konjug. 1. (*rökade, rökät*), hvilket dock icke i skriftspråket godkännes som riktigt.